

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

Bd. Libertății nr. 14
Sector 5, CP 050706
CF 4266189

Autoritate publică
autonomă

Tel.: +4 0213055356
Fax: +4 0213055354
cna@cna.ro
www.cna.ro

Decizia nr. 773 din 20.08.2019
privind somarea SOCIETĂȚII ROMÂNE DE TELEVIZIUNE
BUCUREȘTI, Calea Dorobanți nr. 191, sector 1
CUI R 8468440
Fax: 021/319.92.15

- pentru STUDIOUL TERITORIAL CRAIOVA
Craiova, jud. Dolj
Str. Unirii nr. 62

Întrunit în ședință publică în ziua de 20 august 2019, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat raportul de linie întocmit de Direcția Control Digitalizare - Serviciul Inspecție cu privire la emisiunile de știri și dezbateri difuzate în perioada 26-31 iulie 2019 de către STUDIOUL TERITORIAL CRAIOVA.

Postul de televiziune STUDIOUL TERITORIAL CRAIOVA aparține SOCIETĂȚII ROMÂNE DE TELEVIZIUNE (licența audiovizuală nr. S-TV 169.3/09.01.2007 și decizia de autorizare nr. 1245.0-3/01.02.2007).

În urma dezbaterilor ce au avut loc după analizarea raportului de monitorizare și viziunea înregistrărilor, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile art. 41 alin. (1) lit. c) și 45 alin. (1) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit dispozițiilor invocate:

- art. 41 alin. (1) lit. c): Furnizorii de servicii media audiovizuale nu pot difuza:

c) imagini care exploatează sau scot în evidență traumele ori traumatismele unei persoane. Fac excepție cazurile umanitare, pentru difuzarea cărora este necesar acordul persoanei în cauză sau al familiei;

- art. 45 - (1): Orice persoană are dreptul la respectarea intimității în momente dificile, cum ar fi o pierdere ireparabilă sau o nenorocire.

Redăm din raportul de monitorizare:

“Postul de televiziune TVR CRAIOVA este un post regional de televiziune care deține licență audiovizuală cu difuzare prin satelit, având zona de difuzare (din licență) pentru județele Dolj, Olt, Vâlcea, Mehedinți, Gorj, Teleorman, Argeș, formatul serviciului de programe fiind generalist. Pentru monitorizare au fost folosite înregistrările martor proprii și înregistrări martor primite de la post.

Monitorizarea de linie a fost efectuată la solicitarea Consiliului Național al Audiovizualului, având ca temă reflectarea în emisiunile postului a evenimentelor din orașul Caracal, jud. Olt, privind dispariția de la domiciliu a două adolescente, Luiza Melencu din localitatea Dioști, jud. Dolj, și Alexandra Măceșanu din localitatea Dobrosloveni, jud. Olt. Aspectele urmărite în cadrul monitorizării au fost conform comunicatului de presă al CNA din data de 29.07.2019, transmis tuturor radiodifuzorilor: „*Având în vedere modul în care a*

fost prezentat cazul crimelor de la Caracal, membrii Consiliului Național al Audiovizualului le reamintesc radiodifuzorilor obligația de a trata cu decență și responsabilitate acest subiect și de a respecta, în cadrul programelor audiovizuale, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, protecția demnității umane și a dreptului la propria imagine, precum și asigurarea informării corecte - prevăzute în legislația audiovizualului. Menționăm, totodată, că direcția de specialitate din cadrul CNA va realiza o monitorizare de linie pentru a evalua modul în care radiodifuzorii reflectă acest subiect.

Programul local realizat cuprinde atât emisiuni proprii, realizate în studioul de la Craiova, cât și emisiuni preluate de la TVR București. Drept emisiuni proprii în care a fost reflectat cazul tinerelor dispărute am identificat: "Regiunea în obiectiv" "Telejurnal regional".

(...) **Luni 29 iulie 2019**, cazul Alexandrei Măceșanu și Luizei Melencu a fost prezentat în emisiunea "Regiunea în obiectiv" difuzată la ora 16.00 și preluată și de TVR 3, prezentatori Simona Mușuroi și Doru Ciolacu, durata 48 minute 47 secunde, reluare a doua zi la 00.30. Primul invitat în emisiune a fost medicul primar psihiatru Traian Barbu (reper selecție 00:00:36), iar timp de 10 minute (reper selecție 00:07:05 și 00:17:46) discuțiile au vizat cazul de la Caracal. Pe parcursul discuțiilor s-a intrat în legătură directă aproape 2 minute cu corespondenta din teren a TVR Craiova, Oana Danciu (reper selecție 00:03:15), care a venit cu informațiile de la fața locului privind reconstituirea din teren a procurorilor, au fost prezentate imagini de la locul tragediei și declarații ale vecinilor (reper selecție 00:08:38) și declarații făcute de avocatul din oficiu al inculpatului pe 27 și 28 iulie (reper selecție 00:15:58). Discuțiile cu invitatul s-au axat pe creionarea profilului psihologic, invitatul considerând, pe baza datelor cunoscute până la momentul respectiv, că inculpatul a avut și are discernământ, însă aceasta urmează să fie constatate sau nu de o comisie medicală. Este deplânsă lipsa sectoristului, care ar fi fost în măsură să notifice comportamentul agresiv al învinutului iar invitatul vorbește despre un caz școală, dezordinea din casa lui fiind în legătură posibilă cu cea interioară, comportament simulativ, dificultatea de a se putea pune un diagnostic psihiatric în acel moment. La reper selecție 00:29:06 au fost prezentate o selecție din știrile jurnalelor zilelor precedente. Apoi a fost invitat în studio prof. univ. dr. Francisc Mixich, biologie celulară și moleculară, reper selecție 00:33:00. Discuția de 15 minute și 30 de secunde a avut drept reper importanța testelor ADN, afișată și pe ecran până la sfârșitul emisiunii <importanța testelor AND în cazul Caracal>. Invitatul a relevat importanța probelor, faptul că tratamentul termic poate afecta iremediabil posibilitatea obținerii ADN-ului, că se poate extrage ADN doar din radacina firului de păr, iar din parul vopsit nu se mai poate. Tratamentul termic peste 60 de grade poate face imposibilă extragerea ADN, afirmație bazată pe studii, iar referitor la arderea corpului este puțin probabil să poată fi făcută într-un butoi. Determinarea tipului oaselor nu necesită extragere ADN, iar în ceea ce privește hainele, este necesară prezența petelor de sânge sau lichidelor biologice pentru extragerea ADN.

Telejurnalul regional de la ora 17.00 a cuprins un număr de 9 știri privind tragedia de la Caracal, timpul aferent acestora fiind de 16 minute și 55 secunde: prima știre a durat 41 secunde, reper selecție 00:03:35, subtitlu "criminalul, nebun cu acte", afișaj ecran <Gheorghe Dincă a fost internat de opt ori la Psihiatrie>, a doua știre a avut durata 2 minute, reper selecție 00:04:35, subtitlu "acuzat de omor calificat", afișaj ecran <Gheorghe Dincă a dat detalii anchetatorilor despre omor> (sincron Giorgia Hosu, procuror-șef DIICOT), cea de-a treia știre a durat 3 minute și 10 secunde, reper selecție 00:06:51, subtitlu "este necesară schimbarea legislației", afișaj ecran <autoritățile pun în discuție modernizarea sistemului 112> (sincron Raed Arafat), a patra știre a durat 1 minut și 11 secunde, reper selecție 00:10:27, subtitlu "reconstituirea crimei", corespondent TVR Craiova Oana Danciu, a cincea știre a avut durata de 1 minut și 11 secunde, reper selecție 00:12:01, subtitlu "șeful STS a demisionat iar 8 polițiști sunt cercetați", afișaj ecran <cei opt polițiști sunt din Olt>, a șasea știre, durata 1 minut și 43 secunde, reper selecție 00:13:28, subtitlu "durere greu de îndurat în familiile victimelor", afișaj ecran <oamenii s-au adunat în număr mare în fața casei ororilor>, a șaptea știre, durata 1 minut 19 secunde, reper selecție

00:15:49, subtitlu "tot mai multă revolt și indignare la Caracal", afișaj ecran <oamenii au venit și astăzi cu flori și lumânări pentru cele două fete>, a opta știre, durata 1 minut 31 secunde, reper selecție 00:17:25, subtitlu "pentru Alexandra", afișaj ecran <clujenii au protestat cu flori și candelă>, a noua știre a avut durata 1 minut și 15 secunde, reper selecție 00:19:15, subtitlu "proteste în fața sediului MAI", afișaj ecran <pentru a doua zi consecutive, oamenii au protestat pașnic>.

Știrea a șaptea, cu durata de 1 minut și 43 de secunde, privind modul în care rudele tinerelor au primit vestea tragică a morții celor două minore dispărute, ca urmare a declarațiilor inculpatului Gheorge Dincă (subtitlu știre "durere greu de îndurat în familiile fetelor" afișaj ecran <oamenii s-au adunat în număr mare în fața casei ororilor>):

Tiberius Mușuroi: Pe lângă ancheta extreme de dificilă, cei care se ocupă de acest caz au avut o misiune cumplită-să le spună celor două mame că nu-și vor mai vedea niciodată copilele. Au fost scene șocante în fața casei ororilor din Caracal.

Mătușă Alexandra (plângând): De ce ne-a omorât-o călăul ăsta? De ce nu-l omoară legea?

Voce off: E greu să găsești cuvinte pentru a descrie durerea fără margini pe care o simt părinții, bunicii, rudele și cunoscuții celor două fete ucise de criminalul din Caracal (imagini cu rude îndurerate, fotografiile ale celor două fete, inculpatul coborând din mașina Poliției). Rând pe rând probele adunate de criminaliști se apropiau de confirmarea celor mai negre presupuneri. Iar odată cu recunoașterea crimelor, Cerul S-a prăbușit peste cei care mai sperau încă...(imagini cu mama Luizei țipând de durere și bătând cu pumnul în gardul casei criminalului). Mama și bunicii Luizei, adolescența de 18 ani dispărută în urmă cu trei luni, au ajuns la casa criminalului imediat după ce au aflat că acesta și-a recunoscut ororile. Și-au strigat durerea până au leșinat.

Tatăl Luizei (plângând): Ce să mai fac? Vine cu o pungă de oase în plasă!

Voce off: Oamenii s-au adunat în număr mare ca să fie alături de familiile Alexandrei și Luizei. Cu toții sunt îngroziți de crimele comise în casa groazei de la marginea orașului Caracal și se tem pentru ei și copiii lor.

Persoană din mulțime 1: Ar trebui să....Să sufere!

Persoană din mulțime2: E foarte greu, e foarte trist, pentru părinți, pentru familie, pentru lumea din jur, pentru toată țara...(imagini cu rudele îndurerate). Ia uitați-vă câtă durere acolo, în spate!

Persoană din mulțime 3: Cum a chinuit fetele așa să fie și el chinuit, până recunoaște cât a făcut!

Persoană din mulțime 4: Dacă Alexandra nu suna să anunțe nu se găsea nici acum victima!

Voce off: Pe Alexandra, fata de 15 ani care a găsit curajul să sune la 112, deși era legată și siluită, nu a reușit să o salveze nimeni. Dar apelurile ei desperate au salvat viețile altor fete, pe care criminalul din Caracal ar fi putut să le ucidă în același mod. Ororile ar fi putut continua fără ca nimeni să le descopere (imagini cu Alexandra Măceșanu, inculpatul coborând din mașina Poliției și din curtea casei acestuia).

Știrea a fost transmisă și în "Telejurnalului regional" prezentat de Tiberius Mușuroi de la ora 18.00, ambele jurnale difuzându-se în reluare de la orele 22.00 și respectiv 22.30 în aceeași seară și a doua zi dimineața de la orele 05.00 și 05.30. Telejurnalul regional de la ora 18.00 a cuprins șapte din cele nouă știri ale jurnalului anterior de la ora 17.00, cele eliminate având subtitlurile "pentru Alexandra" și „este necesară schimbarea legislației”. Pe parcursul a 6 minute și 34 de secunde a fost invitat în studio avocatul Marius Tiugan, discuția cu acesta urmărind carențele legislative privind persoanele cu probleme psihiatrice, în contextul cazului de la Caracal, subliniindu-se complexitatea acestuia și a implicațiilor de toate felurile. Conversația s-a bazat doar de faptele cunoscute și probate în acel moment.”

Vizionând înregistrări din emisiunile de știri și dezbateri difuzate în perioada 26-31 iulie 2019, membrii Consiliului au constatat că radiodifuzorul a încălcat prevederile art. 41 alin. (1) lit. c) din Codul audiovizualului, potrivit cărora, pe de o parte, radiodifuzorii nu pot difuza imagini care exploatează sau scot în evidență traumele ori traumatismele unei persoane, cu excepția cazurilor umanitare, pentru difuzarea cărora este necesar acordul persoanei în cauză sau al familiei; pe de altă parte nu au fost respectate nici dispozițiile art. 45 alin. (1) din Cod, potrivit cărora orice persoană are dreptul la respectarea intimității în momente dificile, cum ar fi o pierdere ireparabilă sau o nenorocire.

În esență, membrii Consiliului au reținut că difuzarea, în cadrul unei știri, în data de 29 iulie 2019, a imaginilor ce surprindeau reacțiile cu puternic impact emoțional ale membrilor familiilor Alexandrei Măceșanu și Luizei Melencu, după ce s-a confirmat informația potrivit căreia tinerele au fost ucise, a fost de natură să contravină prevederilor legale invocate.

Astfel, radiodifuzorul nu a respectat dreptul la intimitate a membrilor familiilor acestor tinere, trecute printr-o astfel de tragedie, fiind difuzate imagini care scoteau în evidență trauma greu de imaginat prin care au trecut aceștia.

Având în vedere aceste aspecte și ținând cont de criteriile legale de individualizare a sancțiunii prevăzute la art. 90 alin. (4) din Legea audiovizualului, membrii Consiliului au propus sancționarea radiodifuzorului cu somație publică.

Supusă la vot, sancțiunea a fost adoptată cu respectarea condițiilor de legalitate prevăzute de art. 15 din Legea audiovizualului.

În temeiul art. 91 alin. (1) și alin. (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Consiliul Național al Audiovizualului adoptă următoarea

DECIZIE:

Art. 1: Radiodifuzorul SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE (licența audiovizuală nr. S-TV 169.3/09.01.2007 și decizia de autorizare nr. 1245.0-3/01.02.2007 pentru postul de televiziune STUDIOUL TERITORIAL CRAIOVA) **se sancționează cu somație publică** pentru încălcarea prevederilor art. 41 alin. (1) lit. c) și 45 alin. (1) din Decizia nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2: În conformitate cu prevederile art. 93 alin. (3) din Legea audiovizualului, prezenta decizie poate fi atacată direct la secția de contencios administrativ a curții de apel, fără a fi necesară formularea unei plângeri prealabile, în termen de 15 zile de la comunicare.

Art. 3: Potrivit dispozițiilor art. 93¹ alin. (1) și (2) din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, radiodifuzorul are obligația de a transmite pe post, în următoarele 24 de ore de la comunicare, sonor și vizual, de cel puțin 3 ori, în intervalul orar 18.00-22.00, din care o dată în principala emisiune de știri, următorul text:

“Consiliul Național al Audiovizualului a sancționat cu somație publică postul de televiziune STUDIOUL TERITORIAL CRAIOVA, deoarece, difuzarea, în cadrul unei

știri, în data de 29 iulie 2019, a imaginilor ce surprindeau reacțiile cu puternic impact emoțional ale membrilor familiilor Alexandrei Măceșanu și Luizei Melencu, după ce s-a confirmat informația potrivit căreia tinerele au fost ucise, a fost de natură să contravină prevederilor articolelor 41 și 45 din Codul audiovizualului.

Potrivit acestor norme, pe de o parte, radiodifuzorii nu pot difuza imagini care exploatează sau scot în evidență traumele ori traumatismele unei persoane, iar pe de altă parte orice persoană are dreptul la respectarea intimității în momente dificile, cum ar fi o pierdere ireparabilă sau o nenorocire.”

Vă atragem atenția că textul nu poate fi difuzat în calupuri de publicitate.

PREȘEDINTE,

MARIA MONICA GUBERNAT

Întocmit,

Serviciul Juridic, Reglementări și Relații Europene

Șef serviciu, Dumitru Ciobanu